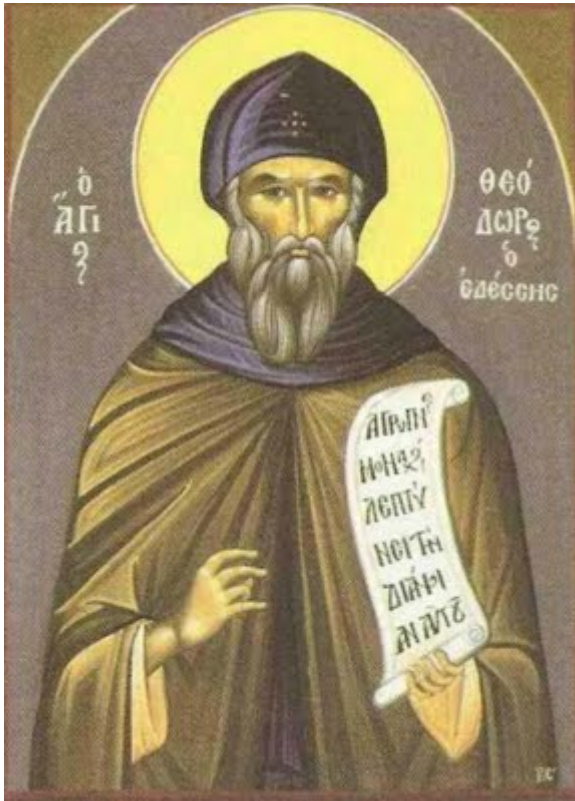

Θεόδωρος Εδέσσης, Όσιος: “100 ψυχωφελή κεφάλαια” Μέρος 3ο

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Άγιοι - Πατέρες - Γέροντες](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

21. Η πίστη είναι ένα αγαθό της εσωτερικής διαθέσεως της ψυχής. Αυτή γεννά μέσα μας το φόβο του Θεού. Ο φόβος του Θεού διδάσκει την τήρηση των εντολών, η οποία λέγεται πρακτική αρετή. Από την πρακτική φυτρώνει η πολύτιμη απάθεια. Γέννημα της απάθειας είναι η αγάπη, η οποία είναι εκπλήρωση όλων των εντολών, τις οποίες συνδέει σφιχτά και συγκρατεί.

22. Όταν η αίσθηση του σώματος είναι υγιής, αισθάνεται ποια αρρώστια το κατέχει, ενώ εκείνος που δεν την καταλαβαίνει, πάσχει από αναισθησία. Έτσι και ο νους, ενόσω έχει πλήρη την ενέργειά του, διακρίνει τις δυνάμεις του και γνωρίζει από που εισχωρούν τα πάθη πιο τυραννικά και προς εκείνο το μέρος δίνει τη δυνατή μάχη. Και είναι φοβερό αν κανείς δεν αισθάνεται, αλλά ξοδεύει τις ημέρες του και μοιάζει μ' εκείνον που πολεμά μέσα στο σκοτάδι, χωρίς να βλέπει τους λογισμούς που τον πολεμούν.

23. Όταν το λογικό μέρος της ψυχής ασχολείται επίμονα και σταθερά με τη θεωρία των αρετών, και το επιθυμητικό στρέφεται με ένταση προς την θεωρία αυτή και προς τον δοτήρα της Χριστό, ενώ το θυμικό οπλίζεται κατά των

δαιμόνων, τότε οι πνευματικές δυνάμεις μας ενεργούν κατά φύση.

24. Από τρία μέρη αποτελείται κάθε λογική ψυχή κατά τον Θεολόγο Γρηγόριο. Την αρετή του λογιστικού την ονομάζει φρόνηση και σύνεση και σοφία. Την αρετή του θυμικού, ανδρεία και υπομονή. Και την αρετή του επιθυμητικού, αγάπη και σωφροσύνη και εγκράτεια. Η δικαιοσύνη είναι διασκορπισμένη σε όλες αυτές και τις κάνει να ενεργούν ανάλογα και κατάλληλα. Με τη φρόνηση πολεμά εναντίον των αντιθέτων δυνάμεων και υπερασπίζεται τις αρετές. Με τη σωφροσύνη βλέπει τα πράγματα απαθώς. Με την αγάπη τέλος πείθει να αγαπάς όλους τους ανθρώπους όπως τον εαυτό σου. Με την εγκράτεια περιορίζει κάθε ηδονή. Με την ανδρεία και την υπομονή οπλίζεται για τους αόρατους πολέμους. Αυτά αποτελούν την αρμονία του ευήχου οργάνου της ψυχής.

25. Εκείνος που φροντίζει για τη σωφροσύνη και ποθεί την μακάρια αγνεία —την οποία δε θα σφάλει κανείς, αν την ονομάσει απάθεια— ας σκληραγωγεί το σώμα του και ας το μεταχειρίζεται σαν δούλο, και με ταπεινό φρόνημα ας επικαλείται τη θεία χάρη, και θα επιτύχει το ποθούμενο. Εκείνος που τρέφει το σώμα του με υπερβολικό φαγητό, θα υποφέρει από το πνεύμα της πορνείας. Γιατί όπως το πολύ νερό σβήνει τη φωτιά, έτσι την έξαψη της σάρκας και τις αισχρές φαντασίες εξαφανίζει η πείνα ή η εγκράτεια ενωμένη με ταπείνωση ψυχής.

26. Το πάθος της μνησικακίας να είναι τελείως μακριά από την ψυχή σου, φιλόχριστε. Μη δώσεις καθόλου τόπο στην έχθρα. Σαν φωτιά κρυμμένη στην καλαμιά του λιναριού, έτσι είναι η μνησικακία που φωλιάζει στην καρδιά. Μάλλον να προσεύχεσαι θερμά για χάρη εκείνου που σε λύπησε και να τον ευεργετείς σε ό,τι μπορείς, για να σώσεις την ψυχή σου από τον θάνατο και για να μην είσαι χωρίς παρρησία στην προσευχή σου.

27. Στις ψυχές των ταπεινών θα αναπαυθεί ο Κύριος, ενώ στην καρδιά των υπερηφάνων αναπαύονται τα πάθη της ατιμίας. Γιατί κανένα άλλο δεν τα δυναμώνει εναντίον μας, όσο οι υπερήφανοι λογισμοί· και κανένα άλλο δεν ξεριζώνει τα πονηρά χόρτα της ψυχής, όπως η μακάρια ταπείνωση. Γι' αυτό εύλογα η ταπείνωση ονομάζεται παθοκτόνος.

28. Η ψυχή σου να είναι καθαρή από πονηρές ενθυμήσεις και να φωτίζεται από άριστες έννοιες, έχοντας πάντοτε στο νου σου εκείνο που έχει λεχθεί, ότι η φιλήδονη καρδιά είναι φυλακή και αλυσίδα στην ώρα του θανάτου. Η φιλόπονη όμως και πρόθυμη στο καλό, είναι πόρτα ανοικτή. Πράγματι, τις καθαρές ψυχές, όταν βγαίνουν από το σώμα, άγγελοι τις οδηγούν, σαν να τις κρατούν από το χέρι, προς την μακάρια ζωή. Ενώ τις λερωμένες και αμετανόητες ψυχές, δαίμονες, αλλοίμονο, θα τις παραλάβουν.

29. Είναι ωραίο το κεφάλι που στολίζεται με πολύτιμο στέμμα, με λίθους ινδικούς και αστραφτερά μαργαριτάρια. Ασυγκρίτως όμως πιο ωραία είναι η ψυχή που είναι πλούσια στη γνώση του Θεού και φωτισμένη από φωτεινότετες θεωρίες και έχει εγκάτοικο το Άγιο Πνεύμα. Και ποιος θα διηγηθεί επάξια την ομορφιά της μακάριας εκείνης ψυχής;

30. Θυμό και οργή, μην αφήσεις να κατοικούν μέσα σου. Γιατί λέει η Γραφή: «Άνθρωπος που θυμώνει, δεν είναι ευπρεπής· στις καρδιές όμως των πράων ανθρώπων θα αναπαυθεί η σοφία»²¹. Αν το πάθος της οργής κυριεύσει την ψυχή σου, θα βρεθούν καλύτεροί σου αυτοί που ζουν στον κόσμο και θα αισχυνθείς, γιατί θα φανείς ανάξιος της μοναχικής ζωής.

Πηγή: Φιλοκαλία των Ιερών Νηπτικών, μεταφρ. Αντώνιος Γαλίτης, εκδ. Το περιβόλι της Παναγίας, 1986, β' τόμος, σελ. 12-33)- filokaliakainipsis.blogspot.gr